

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-96-23/2-A
Datum: 31. oktobar 2007.
Original: engleski

PRED ŽALBENIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija Liu Daqun, predsjedavajući
sudija Mohamed Shahabuddeen
sudija Mehmet Güney
sudija Andrésia Vaz
sudija Wolfgang Schomburg

Sekretar: g. Hans Holthuis

Presuda od: 31. oktobra 2007.

TUŽILAC

protiv

DRAGANA ZELENOVIĆA

JAVNO

PRESUDA PO ŽALBI NA KAZNU

Zastupnici Tužilaštva:

gđa Helen Brady
gđa Julia Thibord

Zastupnik optuženog:

g. Zoran Jovanović

SADRŽAJ

I. UVOD	1
II. KRITERIJI PREISPITIVANJA U POSTUPKU PO ŽALBI NA PRESUDU.....	4
III. PRVI ŽALBENI OSNOV: DA LI JE PRETRESNO VIJEĆE POGRIJEŠILO KAD NIJE PRIPISALO PRIMJERENU TEŽINU SPECIFIČNIM FAKTORIMA ZA UBLAŽAVANJE KAZNE.....	6
A. ŽALIOČEVO PRIZNANJE KRIVICE I EFEKT TAKVOG IZJAŠNJAVANJA NA ŽRTVE, TIME POŠTEĐENE SVJEDOČENJA U SUDNICI.....	6
B. ŽALIOČEVA SARADNJA SA TUŽILAŠTVOM.....	9
IV. DRUGI ŽALBENI OSNOV: DA LI JE TREBALO DA SE PRILIKOM ODMJERAVANJA KAZNE UZME U OBZIR DRUGOSTEPENA PRESUDA KOJU JE STANKOVIĆU IZREKAO DRŽAVNI SUD BOSNE I HERCEGOVINE	12
V. DISPOZITIV	13
VI. DODATAK A: HISTORIJAT POSTUPKA	14
A. PODNESCI STRANA DOSTAVLJENI U ŽALBENOM POSTUPKU	14
B. SASTAV ŽALBENOG VIJEĆA	14
C. GLAVNI PODNESCI	14
D. STATUSNA KONFERENCIJA.....	15
E. PRETRES U ŽALBENOM POSTUPKU.....	15
VII. DODATAK B: GLOSAR IZRAZA.....	16
A. CITIRANE SUDSKE ODLUKE.....	16
1. MKSJ	16
2. MKSR	18
3. Drugi sudovi.....	18
B. SPISAK SKRAĆENICA.....	18

I. UVOD

1. Žalbeno vijeće Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Žalbeno vijeće, odnosno, Međunarodni sud) rješava po žalbi na Presudu o kazni koju je u predmetu br. IT-96-23/2-S, *Tužilac protiv Dragana Zelenovića*, 4. aprila 2007. izreklo Pretresno vijeće I (dalje u tekstu: Presuda o kazni).

2. Događaji iz kojih je proistekao ovaj žalbeni postupak zbili su se u Foči, opštini u istočnoj Bosni i Hercegovini, i okolnim selima, u periodu od aprila do oktobra 1992. godine. Dragan Zelenović (dalje u tekstu: žalilac) rođen je 12. februara 1961. u Foči. Do 1992. godine radio je kao električar u Miljevini. Žalilac je bio pripadnik jedinice “Dragan Nikolić”, vojne jedinice iz Foče koja je na početku rata djelovala u sastavu Teritorijalne odbrane bosanskih Srba, a od ljeta 1992. godine nadalje u sastavu vojske bosanskih Srba. Žalilac je bio vojnik, zapravo, vojni policajac.¹

3. Prva optužnica protiv žalioca podignuta je 18. juna 1996., a pored njega tom optužnicom je bilo optuženo još sedam osoba.² Optužnica je izmijenjena 5. oktobra 1999., a redigovana verzija Izmijenjene optužnice (dalje u tekstu: Izmijenjena optužnica) dostavljena je 20. aprila 2001. godine.³ Poslije te prve optužnice izdato je više naloga za hapšenje žalioca,⁴ koji je 2000. ili 2001. napustio Foču i otišao u Rusiju, gdje je živio sve do hapšenja 22. augusta 2005. godine. Žalilac je zatim 8. juna 2006. godine doveden u Bosnu i Hercegovinu, a Međunarodnom sudu je predat 10. juna 2006. godine.⁵

4. Dana 29. novembra 2004., Tužilaštvo je dostavilo prijedlog da se predmeti protiv žalioca i Gojka Jankovića prosljede organima Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu: Prijedlog na osnovu pravila 11*bis*). Predsjednik Međunarodnog suda je 1. decembra 2004. imenovao sudije u Vijeće za prosljeđivanje, a odlukom Vijeća za prosljeđivanje donijetom 22. jula 2005. predmet protiv Gojka Jankovića prosljeđen je organima Bosne i Hercegovine.⁶ Dana 14. decembra 2006., Tužilaštvo i odbrana podnijeli su povjerljivi “Zajednički zahtjev za razmatranje Sporazuma o izjašnjanju o krivici koji su postigli Dragan Zelenović i Tužilaštvo u skladu s pravilom 62*ter*” (dalje u tekstu:

¹ Presuda o kazni, par. 17.

² Presuda o kazni, par. 1. Ostalih sedam optuženih bili su Dragan Gagović, Gojko Janković, Janko Janjić, Radimir Kovač, Zoran Vuković, Dragoljub Kunarac i Radovan Stanković.

³ Presuda o kazni, par. 1.

⁴ Presuda o kazni, par. 2.

⁵ Presuda o kazni, par. 4.

⁶ Presuda o kazni, par. 3. Ta odluka potvrđena je i poslije žalbe, *vidi Tužilac protiv Gojka Jankovića*, Odluka o prosljeđivanju predmeta na osnovu pravila 11*bis*, 15. novembar 2005.

Sporazum o izjašnjavanju o krivici).⁷ Shodno Sporazumu o izjašnjavanju o krivici, žalilac je prihvatio da se izjasni krivim po sedam tačaka za zločine protiv čovječnosti, od kojih su ga tri teretile za mučenje, predviđeno članom 5(f) Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut) (tačke 5, 13 i 41 Optužnice), a četiri su ga teretile za silovanje, predviđeno članom 5(g) Statuta (tačke 6, 14, 42 i 49).⁸ Pošto se žalilac izjasnio krivim, u vezi sa žaliocem nije donošena odluka po zahtjevu na osnovu pravila 11*bis*.⁹

5. Zločine koje je počinio žalilac Pretresno vijeće je u Presudi o kazni ovako opisalo:

Zločini u vezi s kojima se g. Zelenović izjasnio krivim dio su obrasca seksualnih zlostavljanja koja su vršena tokom perioda od nekoliko mjeseci, na četiri različite lokacije, a uključivala su više žrtava. Gospodin Zelenović je direktno učestvovao u seksualnom zlostavljanju žrtava u više zatočeničkih objekata, uključujući i višestruko silovanje žrtava FWS-75 i FWS-87. Gospodin Zelenović je proglašen krivim za devet silovanja koja je lično počinio, od kojih je osam okvalifikovano i kao mučenje i kao silovanje. Proglašen je krivim i kao saizvršilac u dva slučaja silovanja, od kojih je jedan okvalifikovan i kao mučenje i kao silovanje, a kao pomagač i podržavalac u jednom slučaju mučenja i silovanja. Četiri slučaja seksualnog zlostavljanja bili su grupna silovanja, koja su počinjena s još tri ili više drugih počinitelja. U jednom od tih slučajeva on je učestvovao kao pomagač i podržavalac u silovanju FWS-75, koju je silovalo najmanje deset vojnika i to toliko nasilno da je žrtva izgubila svijest. Kao saizvršilac učestvovao je u incidentu u kojem su žrtvi prijetili tako što su joj tokom silovanja u glavu uperili pištolj.¹⁰

6. Dana 4. aprila 2007. Pretresno vijeće je žalioca osudilo na kaznu od 15 godina zatvora.¹¹ Dana 27. aprila 2007. žalilac je dostavio Najavu odbrane da će zatražiti odobrenje za ulaganje žalbe na Presudu o kazni (dalje u tekstu: Najava u svrhu izdavanja dozvole za ulaganje žalbe), koju je Žalbeno vijeće, uz saglasnost tužioca, razmotrilo kao najavu žalbe propisanu pravilom 108 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik).¹²

7. Žalilac je 25. maja 2007. godine uložio Žalbu odbrane na Presudu o kazni (dalje u tekstu: Podnesak žalioca). Dana 25. juna 2007. tužilac je dostavio Podnesak s odgovorom (dalje u tekstu: Podnesak respondenta), a 3. jula 2007. žalilac je dostavio svoju Repliku na podnesak respondenta (dalje u tekstu: Podnesak s replikom).

8. U Podnesku žalioca žalilac tvrdi da Pretresno vijeće u Presudi o kazni nije na primjeren način ocijenilo olakšavajuće okolnosti, tačnije, žaliočevo potvrdno izjašnjavanje o krivici, od čega su psihološku korist imale žrtve od kojih se nije tražilo da svjedoče u sudnici, kao i žaliočevu saradnju

⁷ Presuda o kazni, par. 10.

⁸ Presuda o kazni, par. 10.

⁹ Presuda o kazni, par. 9-13.

¹⁰ Presuda o kazni, par. 38. Detaljniji opis krivičnih djela za koja je žalilac osuđen *vidi* Prvostepenu presudu, par. 21-27.

¹¹ Presuda o kazni, par. 70.

¹² Zahtjev tužioca u vezi sa Najavom odbrane da će zatražiti odobrenje za ulaganje žalbe na Presudu o kazni, 3. maj 2007. (dalje u tekstu: Zahtjev tužioca), par. 1, 3 i 5. Nalog o rasporedu, 24. jul 2007.

sa Tužilaštvom uopšte (prvi žalbeni osnov).¹³ Nadalje, žalilac navodi da je prilikom određivanja kazne trebalo da se uzme u obzir pravomoćna presuda Državnog suda Bosne i Hercegovine u predmetu *Tužilac protiv Radovana Stankovića* (drugi žalbeni osnov).¹⁴

¹³ Podnesak žalioaca, par. 4.

¹⁴ Podnesak žalioaca, par. 5. Žalbeno vijeće napominje da žalilac nije naznačio da li su posrijedi greške u primjeni prava ili pogrešno utvrđeno činjenično stanje.

II. KRITERIJI PREISPITIVANJA U POSTUPKU PO ŽALBI NA PRESUDU

9. Odredbe kojima je uređen postupak odmjerenja kazne su članovi 23 i 24 Statuta i pravila 100 do 106 Pravilnika. Član 24 Statuta i pravilo 101 Pravilnika sadrže opšte smjernice za pretresna vijeća koje se svode na obavezu da se u obzir uzimaju sljedeći faktori: težina krivičnog djela ili sveukupnog vinog ponašanja, lične prilike osuđenika, opšta praksa izricanja zatvorskih kazni na sudovima u bivšoj Jugoslaviji, kao i otežavajuće i olakšavajuće okolnosti.¹⁵

10. Postupak po žalbi na presudu o kazni, kao i postupak po žalbi na prvostepenu presudu, žalbeni su postupci u strogom smislu, a ne nova suđenja.¹⁶ Po pravilu, Žalbeno vijeće će razmatrati samo dokaze na koje se Pretresno vijeće pozvalo u tekstu presude ili u relevantnoj fusnoti, dokaze sadržane u spisu predmeta i na koje su se pozivale strane, kao i na dodatne dokaze uvrštene u žalbenom postupku.¹⁷ Shodno članu 25 Statuta, uloga Žalbenog vijeća ograničena je na ispravljanje grešaka u primjeni prava koje sudsku odluku mogu učiniti nevažećom, odnosno grešaka u utvrđivanju činjeničnog stanja iz kojih je proisteklo nepravedno rješenje.¹⁸ Ti kriteriji čvrsto su afirmirani u jurisprudenciji ovog Međunarodnog suda,¹⁹ kao i Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (dalje u tekstu: MKSR).²⁰

11. Pretresna vijeća imaju široka diskreciona ovlaštenja prilikom određivanja primjerene kazne shodno obavezi da kaznene mjere budu odmjerene individualno, u skladu sa prilikama optužene osobe i težinom počinjenog zločina.²¹ Ta diskreciona ovlaštenja primjenjuju se i na odmjerenje

¹⁵ Drugostepena presuda u predmetu *Blagojević i Jokić*, par. 320; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Bralo*, par. 7; Drugostepena presuda u predmetu *Galić*, par. 392; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Momir Nikolić*, par. 6; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Miodrag Jokić*, par. 6; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Deronjić*, par. 6; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Dragan Nikolić*, par. 7; Drugostepena presuda u predmetu *Čelebići*, par. 429 i 716.

¹⁶ Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Bralo*, par. 8; Drugostepena presuda u predmetu *Galić*, par. 393; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Momir Nikolić*, par. 7; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Miodrag Jokić*, par. 7; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Deronjić*, par. 7; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Dragan Nikolić*, par. 8; Drugostepena presuda u predmetu *Kupreškić i drugi*, par. 408; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Mucić i drugi*, par. 11; Drugostepena presuda u predmetu *Čelebići*, par. 724.

¹⁷ Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Bralo*, par. 8. Vidi i Drugostepenu presudu u predmetu *Naletilić i Martinović*, par. 11-12; Drugostepenu presudu u predmetu *Blaškić*, par. 13 i 24.

¹⁸ Drugostepena presuda u predmetu *Blagojević i Jokić*, par. 6; Drugostepena presuda u predmetu *Brđanin*, par. 8; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Bralo*, par. 8; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Momir Nikolić*, par. 7; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Miodrag Jokić*, par. 7; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Deronjić*, par. 7; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Dragan Nikolić*, par. 8; Drugostepena presuda u predmetu *Furundžija*, par. 40.

¹⁹ Drugostepena presuda u predmetu *Kvočka i drugi*, par. 14. Vidi i Drugostepena presuda u predmetu *Vasiljević*, par. 4-12; Drugostepena presuda u predmetu *Kunarac i drugi*, par. 35-48; Drugostepena presuda u predmetu *Kupreškić i drugi*, par. 29; Drugostepena presuda u predmetu *Čelebići*, par. 434-435; Drugostepena presuda u predmetu *Furundžija*, par. 37; Drugostepena presuda u predmetu *Tadić*, par. 64.

²⁰ Drugostepena presuda u predmetu *Musema*, par. 15; Drugostepena presuda u predmetu *Akayesu*, par. 178; Drugostepena presuda u predmetu *Kayishema i Ruzindana*, par. 320.

²¹ Drugostepena presuda u predmetu *Blagojević i Jokić*, par. 321; Drugostepena presuda u predmetu *Brđanin*, par. 500; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Bralo*, par. 9; Drugostepena presuda u predmetu *Galić*, par. 393;

težine olakšavajućih ili otežavajućih okolnosti.²² Zaključak o tome da li se pojedina činjenica može smatrati olakšavajućom okolnošću biće donijet na osnovu “ocjene najveće vjerovatnoće”.²³ Opšte je pravilo da Žalbeno vijeće presudu o kazni preinačuje samo ako je pretresno vijeće učinilo vidljivu grešku u korištenju svojih diskrecionih ovlaštenja ili nije primijenilo mjerodavno pravo.²⁴ Na žalioću je da dokaže da je pretresno vijeće prilikom odlučivanja o njegovoj kazni prekoračilo okvire svojih diskrecionih ovlaštenja.²⁵ Da bi pokazao da je pretresno vijeće učinilo vidljivu grešku u primjeni svojih diskrecionih ovlaštenja,

/žalilac mora da pokaže da je Pretresno veće pridalo težinu spoljnim ili irelevantnim okolnostima, da nije pridalo značaj relevantnim okolnostima, ili da im je pridalo nedovoljno značaja, da je očigledno pogrešno procenilo činjenice na osnovu kojih je primenilo svoje diskreciono pravo ili da je donelo odluku koja je u toj meri nerazumna ili očigledno nepravedna da Žalbeno veće može da zaključi da Pretresno veće nije valjano primenilo svoje diskreciono pravo.²⁶

Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Momir Nikolić*, par. 8; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Miodrag Jokić*, par. 8; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Deronjić*, par. 8; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Babić*, par. 7; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Dragan Nikolić*, par. 9; Drugostepena presuda u predmetu *Čelebići*, par. 717.

²² Drugostepena presuda u predmetu *Brđjanin*, par. 500.

²³ Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Bralo*, par. 8; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Babić*, par. 43; Drugostepena presuda u predmetu *Blaškić*, par. 697. *Vidi i* Drugostepenu presudu u predmetu *Čelebići*, par. 590.

²⁴ Drugostepena presuda u predmetu *Blagojević i Jokić*, par. 137 i 321; Drugostepena presuda u predmetu *Brđjanin*, par. 500; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Bralo*, par. 9; Drugostepena presuda u predmetu *Galić*, par. 393; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Momir Nikolić*, par. 8; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Miodrag Jokić*, par. 8; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Deronjić*, par. 8; Drugostepena presuda u predmetu *Blaškić*, par. 680; Drugostepena presuda u predmetu *Krstić*, par. 242; Drugostepena presuda u predmetu *Kupreškić i drugi*, par. 408; Drugostepena presuda u predmetu *Jelisić*, par. 99; Drugostepena presuda u predmetu *Čelebići*, par. 725; Drugostepena presuda u predmetu *Furundžija*, par. 239; Drugostepena presuda u predmetu *Aleksovski*, par. 187; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Tadić*, par. 22.

²⁵ Drugostepena presuda u predmetu *Brđjanin*, par. 500; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Bralo*, par. 9; Drugostepena presuda u predmetu *Galić*, par. 393; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Momir Nikolić*, par. 8; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Miodrag Jokić*, par. 8; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Deronjić*, par. 8; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Dragan Nikolić*, par. 9; Drugostepena presuda u predmetu *Čelebići*, par. 725.

²⁶ Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Babić*, par. 44. *Vidi i* Drugostepena presuda u predmetu *Blagojević i Jokić*, par. 137 i 321; Drugostepena presuda u predmetu *Brđjanin*, par. 500; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Bralo*, par. 9; Drugostepena presuda u predmetu *Galić*, par. 394; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Momir Nikolić*, par. 95.

III. PRVI ŽALBENI OSNOV: DA LI JE PRETRESNO VIJEĆE POGRIJEŠILO KAD NIJE PRIPISALO PRIMJERENU TEŽINU SPECIFIČNIM FAKTORIMA ZA UBLAŽAVANJE KAZNE

12. Žalilac navodi da je Pretresno vijeće pogriješilo zato što u Presudi o kazni nije na primjeren način ocijenilo olakšavajuće okolnosti, ne pripisavši dovoljnu težinu, prvo, žaliočevom priznanju krivice i tako ostvarenoj psihološkoj koristi za žrtve koje neće morati da svjedoče; i, drugo, žaliočevoj saradnji sa Tužilaštvom uopšte.²⁷

A. Žaliočevo priznanje krivice i efekt takvog izjašnjavanja na žrtve, time poštene svjedočenja u sudnici

13. Žalilac navodi da njegovo potvrdno izjašnjavanje o krivici ima “izuzetnu važnost” budući da je to bilo prvo potvrdno izjašnjavanje o krivici u praksi Međunarodnog suda u vezi sa masovnim silovanjima počinjenim tokom oružanog sukoba u opštini Foča.²⁸ Po njegovu mišljenju, priznanje krivice u takvom kontekstu ima toliku važnost da mu je valjalo pripisati veću težinu nego potvrdnim izjašnjavanjima o krivici u drugim predmetima.²⁹ Iako priznaje da je Pretresno vijeće uzelo u obzir te pozitivne efekte po žrtve ostvarene njegovim potvrdnim izjašnjavanjem o krivici,³⁰ žalilac obrazlaže da je Pretresno vijeće pogriješilo “jer niti je konkretno ocijenilo tu specifičnu okolnost, niti je pomenulo njen značaj” za odmjeravanje kazne.³¹ Štaviše, žalilac tvrdi da Pretresno vijeće nije dalo ocjenu “nalaza vještaka u vezi sa psihološkom koristi za žrtve ostvarenom tako što nisu morale da pristupe u sudnicu i ponovo prožive svoje traume”.³² Ukratko, mišljenje je žalioaca da je Pretresno vijeće pogrešno odmjerilo kaznenu mjeru jer je “ovu okolnost shvatilo i ocijenilo samo uopšteno”.³³

14. Tužilaštvo odgovara da žalilac nije konkretno ukazao ni na kakvu vidljivu grešku Pretresnog vijeća u uzimanju potvrdnog izjašnjavanja o krivici u obzir kao faktora za ublažavanje kazne i da su žaliočevi argumenti “suprotni načelu da sudsko vijeće težinu potvrdnog izjašnjavanja o krivici ocjenjuje shodno svom diskrecionom ovlaštenju”.³⁴ Konkretno, tužilac tvrdi da “Pretresno vijeće

²⁷ Podnesak žalioaca, par. 4.

²⁸ Najava u svrhu izdavanja dozvole za ulaganje žalbe, par. 10; Podnesak žalioaca, par. 7. *Vidi i* AT. 10.

²⁹ Podnesak žalioaca, par. 10. *Vidi i* par. 12, gdje se navodi da je bilo “potrebno da se toj olakšavajućoj okolnosti pripiše konkretna i veća važnost, posebno zbog toga što se to dogodilo prvi put u [praksi Međunarodnog suda]”.

³⁰ Ti pozitivni efekti nabrojani su u paragrafima 10-11 Podneska žalioaca.

³¹ Podnesak žalioaca, par. 9.

³² Podnesak žalioaca, par. 9; AT. 11. Izvještaj vještaka Ane Najman (dalje u tekstu: Izvještaj o vještačenju) kao Dodatak C je priložen uz Podnesak odbrane o odmjeravanju kazne, 14. februar 2007.

³³ Podnesak žalioaca, par. 13; AT. 9-10.

³⁴ Podnesak respondenta, par. 10.

nije bilo obavezno da posebno specificira stepen ublažavanja proistekao iz pozitivnih efekata po žrtve” i da je, u svakom slučaju, Pretresno vijeće izričito navelo da je uzelo u obzir činjenicu da su žrtve pošteđene svjedočenja.³⁵ Tužilac tvrdi da Pretresno vijeće nije pogriješilo kad je propustilo da se pozove na Izvještaj o vještačenju, zato što ono nema obavezu “da detaljno iznese svaki pojedini faktor na koji se oslonilo” i da je “obrazloženje koje je dalo Pretresno vijeće konsistentno sa zaključkom vještaka”.³⁶ Pored toga, tužilac tvrdi da Pretresno vijeće nije pogriješilo kada žaliočevom priznanju krivice nije pridalo veću težinu zbog činjenice da je to bilo prvo takvo priznanje u vezi sa masovnim silovanjima koja su izvršena tokom oružanog sukoba u Bosni i Hercegovini.³⁷ Prema mišljenju tužioca, ta tvrdnja je pretjerana jer su se još tri optuženika pred Međunarodnim sudom izjasnila krivim po optužbama za silovanje, a četvrti je priznao da su se silovanja vršila u logoru “Keraterm”.³⁸ Međutim, tužilac priznaje da je žaliočevo priznanje krivice prvo koje se tiče silovanja u regionu Foče 1992. godine.³⁹ Osim toga, tužilac tvrdi da se pozitivni efekti priznanja krivice po žrtve moraju ocjenjivati s obzirom na inherentnu težinu krivičnih djela⁴⁰ i da “potvrдно izjašnjavanje o krivici ne zavređuje veću težinu jer su njime priznati posebno traumatični i ponižavajući zločini”.⁴¹

15. U svom Podnesku s replikom, žalilac ponovno iznosi svoje stavove o težini koju bi valjalo pripisati njegovom potvrđnom izjašnjavanju o krivici i navodi da “upravo zbog karaktera krivičnog djela ovo potvrđno izjašnjavanje o krivici ima posebnu važnost u smislu da će žrtve biti pošteđene obaveze da svjedoče”.⁴² Nadalje, on tvrdi da Pretresno vijeće nije pridalo odgovarajuću važnost Izvještaju o vještačenju u vezi sa psihološkom koristi po žrtve koje nisu morale da pristupe sudu i da je toj okolnosti trebalo da se pripiše veća težina u ovom nego u drugim predmetima u kojima se neko od optuženih izjasnio krivim jer se ona “mora sagledati naročito u svjetlu karaktera emocionalne patnje koju bi žrtve iskusile prilikom svjedočenja”.⁴³

16. Žalbno vijeće preliminarno podsjeća da je težina koja koji će biti pripisana potvrđnom izjašnjavanju o krivici kao olakšavajućem faktoru stvar diskrecionih ovlaštenja Pretresnog vijeća.⁴⁴

³⁵ Podnesak respondenta, par. 11.

³⁶ Podnesak respondenta, par. 12.

³⁷ Podnesak respondenta, par. 13.

³⁸ Podnesak respondenta, par. 13 i, konkretno, fusnota 39.

³⁹ AT. 24.

⁴⁰ Podnesak respondenta, par. 15.

⁴¹ Podnesak respondenta, par. 16; AT. 24.

⁴² Podnesak s replikom, par. 8.

⁴³ Podnesak s replikom, par. 10.

⁴⁴ Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Bralo*, par. 42. *Vidi i* Drugostepenu presudu o kazni u predmetu *Momir Nikolić*, par. 82. Drugostepena presuda u predmetu *Jelisić*, par. 121.

Dakle, ocjena pozitivnih efekata tog potvrdnog izjašnjavanja o krivici takođe ostaje u okviru tih diskrecionih ovlaštenja.

17. Strane u postupku su saglasne u pogledu činjenice da je Pretresno vijeće u Presudi o kazni kao faktor za ublažavanje kazne uzelo u obzir potvrdno izjašnjavanje o krivici i iz njega proistekao učinak olakšanja za žrtve oslobođene obaveze da svjedoče pred Međunarodnim sudom.⁴⁵ Pretresno vijeće je sa tim u vezi izjavilo “da se potvrdnom izjašnjavanju o krivici može pridati znatna težina prilikom ublažavanja kazne”.⁴⁶ Štaviše, Vijeće je izjavilo i to da činjenica da potvrdnim izjašnjavanjem o krivici u vezi sa teškim zločinima kao što su mučenje i silovanje žrtve vjerovatno bivaju pošteđene ponovnog proživljavanja traume kroz svjedočenje jeste aspekt koji se mora uzeti u obzir prilikom ocjenjivanja težine koju treba pridati tom olakšavajućem faktoru.⁴⁷ Nadalje, Pretresno vijeće je bilo svjesno činjenice da je žalilac bio prvi optuženik koji je priznao odgovornost za silovanja u opštini Foča 1992. godine i uzelo je u obzir taj faktor, istaknuvši da takvo priznanje doprinosi “utvrđivanju istine, a time i pomirenju na tom području”.⁴⁸

18. Žalbena vijeće konstatuje da žalilac nije pokazao da je Pretresno vijeće pripisalo nedovoljnu težinu toj olakšavajućoj okolnosti. Pored toga, Žalbena vijeće podsjeća na to da, “nakon konstatacije da su olakšavajuće okolnosti pokazane, odluka o težini koju tim okolnostima treba pridati spada u domen diskrecionog ovlašćenja Pretresnog veća”.⁴⁹ Žalbena vijeće smatra da Pretresno vijeće nije dužno da izričito navede koju težinu pridaje potvrdnom izjašnjavanju o krivici kao faktoru za ublažavanje kazne.⁵⁰ Žalbena vijeće stoga konstatuje da Pretresno vijeće, nakon što je razmotrilo žaliočevo priznanje krivice i pozitivne efekte koje je ono imalo po žrtve, kao i činjenicu da je to bilo prvo potvrdno izjašnjavanje o krivici u vezi sa silovanjima “na tom području”, i pridalo mu “znatnu težinu”,⁵¹ nije počinilo nikakvu vidljivu grešku kada nije specificiralo koliku je težinu pridalo potvrdnom izjašnjavanju o krivici kao faktoru za ublažavanje kazne.

⁴⁵ Podnesak žalioca, par. 6, 8 i 12; Podnesak respondenta, par. 10-13.

⁴⁶ Presuda o kazni, par. 46. *Vidi i* par. 68, gdje Pretresno vijeće izjavljuje da je “potvrdnom izjašnjavanju o krivici g. Zelenovića pridalo znatnu težinu”.

⁴⁷ Presuda o kazni, par. 49.

⁴⁸ Presuda o kazni, par. 48.

⁴⁹ Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Miodrag Jokić*, par. 57; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Bralo*, par. 84. *Vidi i* Drugostepenu presudu o kazni u predmetu *Babić*, par. 44.

⁵⁰ Što se tiče saradnje sa tužiocem kao faktora za ublažavanje kazne, *vidi* Drugostepenu presudu u predmetu *Blaškić*, par. 702.

⁵¹ Presuda o kazni, par. 46 i 68. *Vidi i* par. 56, u kojem je Pretresno vijeće izrazilo stav da je žaliočevo potvrdno izjašnjenje o krivici jedna od glavnih olakšavajućih okolnosti u ovom predmetu.

19. Što se tiče žaliočevog navoda da je Pretresno vijeće pogriješilo zato što Izvještaj o vještačenju nije ocijenilo s obzirom na psihološku korist za žrtve utoliko što nisu morale stupiti pred sud,⁵² Žalbeno vijeće podsjeća da pretresna vijeća, iako imaju obavezu da daju obrazloženje svojih odluka,⁵³

[...] ne moraju da “iznesu sve pojedinosti” svog rezonovanja u donošenju pojedinih odluka, a to što u nekoj presudi nije navedena “baš svaka predočena i razmatrana okolnost”, “ne znači nužno da [vijeće] dotični faktor nije razmotrilo ili da ga nije ocijenilo”.⁵⁴

U svakom slučaju, transkript pretresa o kazni održanog 23. februara 2007. pokazuje da su o Izvještaju o vještačenju raspravljale obje strane i da ga je Pretresno vijeće na dužan način uzelo u obzir.⁵⁵ Nadalje, Žalbeno vijeće konstatuje da obrazloženje Pretresnog vijeća prema kojem će “potvrđno izjašnjavanje o krivici vjerovatno [...] poštediti žrtve ponovnog proživljavanja traume pri svjedočenju”⁵⁶ odražava zaključak iz Izvještaja o vještačenju da “svojim priznanjem počinjenog krivičnog djela optuženi žrtve oslobađa svjedočenja, bolnog suočavanja i retraumatizacije”.⁵⁷

20. Shodno tome, ovaj dio prvog žaliočevog žalbenog osnova se odbija.

B. Žaliočeva saradnja sa Tužilaštvom

21. Žalilac tvrdi da se, prema Sporazumu o izjašnjavanju o krivici, jedina saradnja na koju je on obavezan odnosi na “postupak protiv saoptuženih ili druge predmete u kojima optužbe obuhvataju [...] poznate osobe i događaje”.⁵⁸ Žalilac tvrdi da je on ipak pristao na saradnju i davanje informacija u obimu koji daleko nadilazi obim preuzete obaveze.⁵⁹ U tom smislu žalilac tvrdi da je Pretresno vijeće u Presudi o kazni pogriješilo “kada je saradnju koju je pružio g. Zelenović [...] okarakterisalo kao izvjesnu ‘početnu saradnju’” i toj okolnosti pripisalo manju važnost nego što to ona zaslužuje.⁶⁰

⁵² Podnesak žalioca, par. 9; AT. 11.

⁵³ Čl. 23(2) Statuta i pravilo 98ter(C) Pravilnika. *Vidi i* Drugostepenu presudu u predmetu *Kordić i Čerkez*, par. 383.

⁵⁴ Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Babić*, par. 43 (fusnota izostavljena) u kojem se citira Drugostepena presuda u predmetu *Kupreškić i drugi*, par. 458.

⁵⁵ T. 500; T. 501; T. 512; T. 518.

⁵⁶ Presuda o kazni, par. 49.

⁵⁷ Izvještaj o vještačenju, str. 13.

⁵⁸ Podnesak žalioca, par. 17. Žalbeno vijeće napominje da je velik dio žaliočevih podnesaka u vezi sa njegovom saradnjom s tužiocem bio podnjet u povjerljivom statusu. Podneskom od 11. oktobra 2007. žalilac je zatražio da Žalbeno vijeće zadrži povjerljivi status paragrafa 18-21 Podneska žalioca i da odobri stranama da pitanje saradnje rasprave na djelomično zatvorenoj sjednici u okviru pretresa po žalbi održanog 15. oktobra 2007. godine. *Vidi* Odgovor odbrane na Pitanja stranama u postupku za žalbu po žalbi 15. oktobra 2007 sa Dodatkom, 11. oktobar 2007. Tužilac se saglasio sa zahtjevom žalioca, AT. 25.

⁵⁹ Podnesak s replikom, par. 14.

⁶⁰ Podnesak žalioca, par. 22.

22. Tužilaštvo odgovara da je Pretresno vijeće razmotrilo i žaliočevu spremnost na buduću saradnju i njegovu već ostvarenu saradnju, te da žalilac nije pokazao da je Pretresno vijeće učinilo vidljivu grešku zato što njegovoj saradnji sa Tužilaštvom nije pripisalo težinu kao faktoru za ublažavanje kazne.⁶¹ Nadalje, Tužilaštvo osporava žaliočevo tumačenje obima obaveze na saradnju iz Sporazuma o izjašnjavanju o krivici i tvrdi da je “Pretresno vijeće priznalo Zelenoviću njegovu punu spremnost na saradnju i tretiralo je kao jednu od ‘glavnih’ olakšavajućih okolnosti”.⁶² Dakle, tužilac tvrdi da žalilac nije dokazao da je Pretresno vijeće potcijenilo vrijednost njegove obećane ili ostvarene saradnje sa Tužilaštvom.⁶³

23. U svom Podnesku s replikom, žalilac tvrdi da je njegova “spremnost na saradnju daleko nadilazila obim utvrđenih obaveza”.⁶⁴ Dakle, žalilac ostaje pri tvrdnji da je Pretresno vijeće pogriješilo kada je njegovu saradnju ocijenilo kao “početnu”, a ne kao “značajnu” i nije joj pripisalo dovoljnu težinu u smislu ublažavanja kazne.⁶⁵

24. Žalbeno vijeće podsjeća da je značajna saradnja sa tužiocem jedina olakšavajuća okolnost koja se izričito navodi u Pravilniku.⁶⁶ Međutim, Pravilnik ne definiše šta čini “značajnu saradnju”. Ocjena obima i karaktera saradnje optuženog,⁶⁷ kao i utvrđivanje eventualne težine koja joj se ima pripisati kao faktoru za ublažavanje kazne,⁶⁸ stvar su diskrecionog ovlaštenja pretresnog vijeća. Kako je ispravno napomenulo Pretresno vijeće, saradnja optuženog ne mora da bude značajna⁶⁹ da bi bila uzeta u obzir kao olakšavajuća okolnost.⁷⁰

25. Žalbeno vijeće napominje da Sporazumom o izjašnjavanju o krivici nije precizno određen konkretan sadržaj žaliočeve obaveze da saraduje, nego se ta obaveza definiše u širim okvirima.⁷¹ Prema Sporazumu o izjašnjavanju o krivici, žalilac pristaje

da saraduje i daje istinite i potpune informacije Tužilaštvu kad god se to od njega traži. U okvirima te saradnje, Dragan Zelenović pristaje da se sastaje s osobljem Tužilaštva kad god se to od njega zatraži kako bi im dao detaljne i potpune informacije i dokaze s kojima je upoznat. Gospodin

⁶¹ Podnesak respondentata, par. 18-19.

⁶² Podnesak respondentata, par. 23.

⁶³ Podnesak respondentata, par. 24.

⁶⁴ Podnesak s replikom, par. 11.

⁶⁵ Podnesak s replikom, par. 14.

⁶⁶ *Vidi* pravilo 101(B)(ii) Pravilnika.

⁶⁷ Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Bralo*, par. 51. *Vidi i* Drugostepenu presudu u predmetu *Jelisić*, par. 124.

⁶⁸ Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Bralo*, par. 51; Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Momir Nikolić*, par. 91. *Vidi i* Drugostepenu presudu u predmetu *Jelisić*, par. 126.

⁶⁹ *Vidi* pravilo 101(B)(ii) Pravilnika.

⁷⁰ Presuda o kazni, par. 52. *Vidi i* Drugostepenu presudu o kazni u predmetu *Bralo*, par. 51; Drugostepenu presudu o kazni u predmetu *Dragan Nikolić*, par. 66; Drugostepenu presudu u predmetu *Vasiljević*, par. 180.

⁷¹ Sporazum o izjašnjavanju o krivici, par. 9.

Zelenović pristaje da govori istinu, da bude iskren i da slobodno odgovara na sva pitanja koja mu postavi osoblje Tužilaštva.⁷²

Dakle, Žalbeno vijeće konstatuje da žalilac nije dokazao da je njegova saradnja sa tužiocem nadilazila “obim utvrđenih obaveza”⁷³ i da “kao takva predstavlja značajnu saradnju”.⁷⁴

26. Što se tiče žaliočeve tvrdnje da je Pretresno vijeće pogriješilo ocijenivši njegovu saradnju sa tužiocem samo kao izvjesnu “početnu saradnju”, Žalbeno vijeće ističe zaključak Pretresnog vijeća da je, bez obzira na to da li je predmetna saradnja bila početna ili značajna,

upravo *riješenost* da se saraduje, *baš kao* i sama saradnja, to što određuje koliku težinu treba pridati tom faktoru, čak i onda kad se procijeni da, zbog nekih posebnih iskustava osuđene osobe, njegova ili njena puna i iskrena pomoć ima malu ili nema nikakvu vrijednost za istrage ili suđenja koja se provode.⁷⁵

Pretresno vijeće je pored toga zaključilo da je žaliočevo opredjeljenje za saradnju sa Tužilaštvom bilo jedna od “glavnih olakšavajućih okolnosti u ovom predmetu”.⁷⁶ Stoga se Žalbeno vijeće uvjerilo da Pretresno vijeće nije počinilo nikakvu vidljivu grešku pri razmatranju obima žaliočeve saradnje sa Tužilaštvom kao faktora za ublažavanje kazne.

27. Iz gore navedenih razloga, žaliočev prvi žalbeni osnov se odbija.

⁷² Sporazum o izjašnjavanju o krivici, par. 9, citat prema Presudi o kazni, par. 52.

⁷³ Podnesak s replikom, par. 11.

⁷⁴ Podnesak s replikom, par. 14.

⁷⁵ Presuda o kazni, par. 52 (fusnota izostavljena; naglasak dodat).

⁷⁶ Presuda o kazni, par. 56.

IV. DRUGI ŽALBENI OSNOV: DA LI JE TREBALO DA SE PRILIKOM ODMJERAVANJA KAZNE UZME U OBZIR DRUGOSTEPENA PRESUDA KOJU JE STANKOVIĆU IZREKAO DRŽAVNI SUD BOSNE I HERCEGOVINE

28. Ovaj žalbeni osnov zasniva se na žaliočevoj tvrdnji da je prilikom odmjeravanja kazne žalioču Pretresno vijeće moralo da uzme u obzir Drugostepenu presudu u predmetu *Tužilac protiv Radovana Stankovića*⁷⁷ pred Državnim sudom Bosne i Hercegovine. Žalilac tvrdi da Pretresno vijeće, iako je moglo da se informiše o Drugostepenoj presudi u predmetu *Stanković*, koja je izrečena 28. marta 2007. i “dostavljena prvostepenom sudu” 17. aprila 2007., tu presudu nije uzelo u obzir s obrazloženjem da se u tom predmetu još uvijek vodi žalbeni postupak.⁷⁸

29. Pretresno vijeće se “uzdržalo od toga da [predmet *Stanković*] koristi kao smjernicu”,⁷⁹ uzimajući u obzir argumente strana i “posebno činjenicu da je presuda u predmetu *Stanković* u žalbenom postupku”.⁸⁰ Žalbeno vijeće zaključuje da žalilac nije dokazao da je Pretresno vijeće u ovom pogledu pogriješilo. Obje strane su saglasne da je Drugostepena presuda u predmetu *Stanković* objavljena tek 17. aprila 2007. godine,⁸¹ odnosno, poslije izricanja Presude o kazni u ovom postupku. Dakle, žalilac nije potkrijepio svoju tvrdnju da je Pretresno vijeće imalo mogućnost da se informiše o Drugostepenoj presudi u predmetu *Stanković* prije nego što je izreklo ovu Presudu o kazni.

30. Iz gore navedenih razloga, žaliočev drugi žalbeni osnov se odbija.

⁷⁷ Podnesak žalioaca, par. 25, 27; *Tužilac protiv Radovana Stankovića* predmet br. X-KRŽ-05/70, Vijeće Apelacionog odjeljenja, Presuda, 28. mart 2007. (Državni sud Bosne i Hercegovine) (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Stanković*).

⁷⁸ Najava u svrhu izdavanja dozvole za ulaganje žalbe, par. 15.

⁷⁹ Prvostepena presuda, par. 69.

⁸⁰ Prvostepena presuda, par. 69.

⁸¹ Povjerljivi odgovor odbrane na “Pitanja stranama u postupku za pretres po žalbi 15. oktobra 2007. sa javnim Dodatkom, 11. oktobar 2007., par. 9. Što se tiče navoda tužioca, *vidi* AT. 31. Žalbeno vijeće napominje da je, na pretresu u žalbenom postupku, žaliočevi zastupnici iznijeli su tvrdnju da je Pretresno vijeće trebalo da uzme u obzir Prvostepenu presudu u predmetu *Tužilac protiv Radovana Stankovića* (AT. 46-47). Žalbeno vijeće ne namjerava uzeti u razmatranje taj argumet jer je on bio prvi put iznijet tek na pretresu u žalbenom postupku i izlazi iz okvira argumenata navedenih u žaliočevoj Najavi u svrhu izdavanja dozvole za ulaganje žalbe. U svakom slučaju, Žalbeno vijeće je mišljenja da Prvostepena presuda iz predmeta *Stanković* ne bi pomogla žalioču da potkrijepi svoju argumentaciju.

V. DISPOZITIV

Iz gore navedenih razloga, **ŽALBENO VIJEĆE**, jednoglasno,

NA OSNOVU člana 25 Statuta i pravila 117 i 118 Pravilnika;

IMAJUĆI U VIDU pismene podneske strana i argumente usmeno iznijete na pretresu u žalbenom postupku održanom 15. oktobra 2007. godine;

ZASJEDAJUĆI na otvorenoj sjednici;

ODBIJA žaliočeve žalbene osnove;

POTVRĐUJE kaznu od 15 (petnaest) godina zatvora koju je izreklo Pretresno vijeće, pri čemu se, na osnovu pravila 101(C) Pravilnika, vrijeme od 22. augusta 2005. koje je Dragan Zelenović već proveo u pritvoru uračunava u izdržavanje kazne; i

IZDAJE NALOG, shodno pravilu 103(C) i pravilu 107 Pravilnika, da žalilac ostane u pritvoru Međunarodnog suda dok se ne okončaju pripreme za njegovo odvođenje u državu u kojoj će izdržavati kaznu.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, a mjerodavan je engleski tekst.

Dana 31. oktobra 2007., u Haagu, Nizozemska.

/potpis na originalu/
Liu Daqun,
predsjedavajući sudija

/potpis na originalu/
Mohamed Shahabuddeen,
sudija

/potpis na originalu/
Mehmet Güney,
sudija

/potpis na originalu/
Andrésia Vaz,
sudija

/potpis na originalu/
Wolfgang Schomburg,
sudija

[pečat Međunarodnog suda]

VI. DODATAK A: HISTORIJAT POSTUPKA

A. Podnesci strana dostavljeni u žalbenom postupku

31. Dana 27. aprila 2007. godine žalilac je dostavio "Najavu odbrane da će zatražiti odobrenje za ulaganje žalbe na Presudu o kazni".⁸² Podnesak žalioaca dostavljen je 25. maja 2007.,⁸³ a Podnesak respondentu 25. juna 2007. godine.⁸⁴ Žalilac je svoj Podnesak s replikom dostavio 3. jula 2007. godine.⁸⁵

B. Sastav Žalbenog vijeća

32. Nalogom izdatim 2. maja 2007., predsjednik Međunarodnog suda sudija Fausto Pocar imenovao je sljedeće sudije za rješavanje u ovom žalbenom postupku: sudiju Mohameda Shahabuddeena, sudiju Mehmeta Güneya, sudiju Liu Daquna, sudiju Andrésiju Vaz i sudiju Wolfganga Schomburga.⁸⁶ Dana 24. jula 2007., nakon što je na osnovu pravila 22(B) Pravilnika izabran za predsjedavajućeg sudiju u ovom žalbenom postupku, sudija Liu Daqun izdao je nalog kojim je sebe imenovao predžalbenim sudijom zaduženim za cio predžalbeni postupak u ovom predmetu, u skladu sa pravilima 65*ter* i 107 Pravilnika.⁸⁷

C. Glavni podnesci

33. Dana 3. maja 2007., tužilac je podnio zahtjev kojim moli Žalbeno vijeće da Najavu odbrane u svrhu izdavanja dozvole za ulaganje žalbe⁸⁸ razmatra kao najavu žalbe podnijetu na osnovu pravila 108 Pravilnika i da, shodno tome, rokove za podnošenje ostalih podnesaka u ovom žalbenom postupku odredi na osnovu datuma podnošenja Najave u svrhu izdavanja dozvole za ulaganje žalbe, odnosno 27. aprila 2007. godine.⁸⁹ U Podnesku žalioaca, žalilac nije zauzeo nikakav stav u vezi s tim zahtjevom koji je tužilac Žalbenom vijeću iznio u svom podnesku. U Nalogu o rasporedu od 24. jula 2007., predžalbeni sudija je usvojio tužiočev zahtjev i potvrdio da se Najava u svrhu izdavanja dozvole za ulaganje žalbe smatra najavom žalbe propisanom pravilom 108 Pravilnika.⁹⁰

⁸² Najava odbrane da će zatražiti odobrenje za ulaganje žalbe na Presudu o kazni, 27. april 2007.

⁸³ Žalba odbrane na Presudu o kazni, 25. maj 2007.

⁸⁴ Podnesak tužioaca s odgovorom, 25. jun 2007.

⁸⁵ Replika odbrane na Podnesak tužioaca s odgovorom, 3. jul 2007.

⁸⁶ Nalog o raspoređivanju sudija u predmet koji rješava Žalbeno vijeće, 2. maj 2007.

⁸⁷ Nalog o imenovanju predžalbenog sudije, 24. jul 2007.

⁸⁸ Zahtjev tužioaca u vezi sa "Najavom odbrane da će zatražiti odobrenje za ulaganje žalbe na Presudu o kazni", 3. maj 2007.

⁸⁹ Podnesak tužioaca, par. 1 i 5.

⁹⁰ Nalog o rasporedu, 24. juli 2007.

34. Dana 18. jula 2007., tužilac je podnio povjerljivi zahtjev kojim traži da Žalbeno vijeće odbaci dijelove Podneska s replikom “zbog toga što nisu potkrijepljeni činjeničnim materijalom uvrštenim u spis, a nije zatražio uvrštavanje dodatnih dokaza kojima bi ih potkrijepio u skladu s pravilom 115”⁹¹ Pravilnika. Žalilac je odgovorio 31. jula 2007. godine.⁹² Tužilac je replicirao 6. augusta 2007. godine.⁹³ Dana 6. septembra 2007. Žalbeno vijeće je izdalo povjerljivu Odluku po zahtjevu tužioca za odbacivanje dijelova replike žalioaca, kojom je tužiočev zahtjev djelimično odobren tako što su odbačene posljednje dvije rečenice u paragrafu 13 Podneska s replikom.

D. Statusna konferencija

35. U skladu s pravilom 65*bis*(B) Pravilnika, statusna konferencija je održana 27. augusta 2007. godine.⁹⁴

E. Pretres u žalbenom postupku

36. Shodno Nalogu o rasporedu od 20. septembra 2007., pretres o meritumu žalbe održan je 15. oktobra 2007. godine.

⁹¹ Zahtjev tužioca za odbacivanje dijelova Replike žalioaca (povjerljivo), 18. jul 2007., par. 1.

⁹² Odgovor odbrane na Zahtjev tužioca za odbacivanje dijelova Replike žalioaca (povjerljivo), 31. jul 2007.

⁹³ Replika tužioca na Odgovor odbrane na Zahtjev tužioca za odbacivanje dijelova Replike žalioaca (povjerljivo), 6. august 2007.

⁹⁴ Nalog o rasporedu, 24. jul 2007. Na toj statusnoj konferenciji predžalbeni sudija je žalioacu postavio pitanja u vezi sa njegovim zdravstvenim stanjem za vrijeme pritvora, AT. 3. Sa ciljem davanja potpunih informacija, žalilac je 11. oktobra 2007. dostavio Obavještenje odbrane u vezi sa zdravstvenim stanjem optuženog Dragana Zelenovića sa povjerljivim dodatkom. Zdravstveno stanje žalilac je spomenuo i u svojoj završnoj riječi na kraju žalbenog pretresa. AT. 49.

VII. DODATAK B: GLOSAR IZRAZA

A. Citirane sudske odluke

1. MKSJ

ALEKSOVSKI

Tužilac protiv Zlatka Aleksovskog, predmet br. IT-95-14/1-A, Presuda, 24. mart 2000. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Aleksovski*).

BABIĆ

Tužilac protiv Milana Babića, predmet br. IT-03-72-A, Presuda o kazni, 18. jul 2005. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Babić*).

BLAGOJEVIĆ I JOKIĆ

Tužilac protiv Vidoja Blagojevića i Dragana Jokića, predmet br. IT-02-60-A, Presuda, 9. maj 2007. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Blagojević i Jokić*).

BLAŠKIĆ

Tužilac protiv Tihomira Blaškića, predmet br. IT-95-14-A, Presuda, 29. jul 2004. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Blaškić*).

BRALO

Tužilac protiv Miroslava Brale, predmet br. IT-95-17-A, Presuda po žalbi na kaznu, 2. april 2007. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Bralo*).

BRĐANIN

Tužilac protiv Radoslava Brđanina, predmet br. IT-99-36-A, Presuda, 3. april 2007. (Drugostepena presuda u predmetu *Brđanin*).

“ČELEBIĆI”

Tužilac protiv Zejnila Delalića, Zdravka Mucića zvanog “Pavo”, Hazima Delića i Esada Landže zvanog “Zenga”, predmet br. IT-96-21-A, Presuda, 20. februar 2001. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Čelebići*).

DERONJIĆ

Tužilac protiv Miroslava Deronjića, predmet br. IT-02-61-A, Presuda po žalbi na kaznu, 20. jul 2005. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Deronjić*).

FURUNDŽIJA

Tužilac protiv Ante Furundžije, predmet br. IT-95-17/1-A, Presuda, 21. jul 2000. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Furundžija*).

GALIĆ

Tužilac protiv Stanislava Galića, predmet br. IT-98-29-A, Presuda, 30. novembar 2006. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Galić*).

JELISIĆ

Tužilac protiv Gorana Jelisića, predmet br. IT-95-10-A, Presuda, 5. jul 2001. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Jelisić*).

M. JOKIĆ

Tužilac protiv Miodraga Jokića, predmet br. IT-01-42/1-A, Presuda po žalbi na kaznu, 30. august 2005. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Miodrag Jokić*).

KORDIĆ I ČERKEZ

Tužilac protiv Darija Kordića i Marija Čerkeza, predmet br. IT-95-14/2-A, Presuda, 17. decembar 2004. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Kordić i Čerkez*).

KRSTIĆ

Tužilac protiv Radislava Krstića, predmet br. IT-98-33-A, Presuda, 19. april 2004. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Krstić*).

KUNARAC, KOVAČ I VUKOVIĆ

Tužilac protiv Dragoljuba Kunarca, Radomira Kovača i Zorana Vukovića, predmeti br. IT-96-23 i IT-96-23/1-A, Presuda, 12. jun 2002. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Kunarac i drugi*).

Z. KUPREŠKIĆ, M. KUPREŠKIĆ, V. KUPREŠKIĆ, JOSIPOVIĆ, (PAPIĆ) I ŠANTIĆ

Tužilac protiv Zorana Kupreškića, Mirjana Kupreškića, Vlatka Kupreškića, Drage Josipovića i Vladimira Šantića, predmet br. IT-95-16-A, Presuda po žalbama, 23. oktobar 2001. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Kupreškić i drugi*).

KVOČKA, KOS, RADIĆ, ŽIGIĆ I PRCAĆ

Tužilac protiv Miroslava Kvočke, Mlađe Radića, Milojice Kosa, Zorana Žigića i Dragoljuba Prcaća, predmet br. IT-98-30/1-A, Presuda, 28. februar 2005. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Kvočka i drugi*).

MUCIĆ, DELIĆ I LANDŽO

Tužilac protiv Zdravka Mucića, Hazima Delića i Esada Landže, predmet br. IT-96-21-A, Presuda po žalbi na kaznu, 8. april 2003. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Mucić i drugi*).

NALETILIĆ I MARTINOVIĆ

Tužilac protiv Mladena Naletilića i Vinka Martinovića, predmet br. IT-98-34-A, Presuda, 3. maj 2006. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Naletilić i Martinović*).

D. NIKOLIĆ

Tužilac protiv Dragana Nikolića, predmet br. IT-94-02-A, Presuda po žalbi na kaznu, 4. februar 2005. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Dragan Nikolić*).

M. NIKOLIĆ

Tužilac protiv Momira Nikolića, predmet br. IT-02-60/1-A, Presuda po žalbi na kaznu, 8. mart 2006. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Momir Nikolić*).

D. TADIĆ

Tužilac protiv Duška Tadića, predmet br. IT-94-1-A, Presuda, 15. jul 1999. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Tadić*).

Tužilac protiv Duška Tadića, predmet br. IT-94-1-A i IT-94-1-Abis, Presuda o žalbi na kaznu, 26. januar 2000. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda o kazni u predmetu *Tadić*).

VASILJEVIĆ

Tužilac protiv Mitra Vasiljevića, predmet br. IT-98-32-A, Presuda, 25. februar 2004. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Vasiljević*).

ZELENOVIĆ

Tužilac protiv Dragana Zelenovića, predmet br. IT-96-23/2-S, Presuda o kazni, 4. april 2007. (dalje u tekstu: Presuda o kazni).

2. MKSR

AKAYESU

Tužilac protiv Jean-Paula Akayesua, predmet br. ICTR-96-4-A, Presuda, 1. jun 2001. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Akayesu*).

KAYISHEMA I RUZINDANA

Tužilac protiv Clémenta Kayisheme i Obeda Ruzindane, predmet br. ICTR-95-1-A, Presuda (Obrazloženje), 1. jun 2001. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Kayishema i Ruzindana*).

MUSEMA

Tužilac protiv Alfreda Museme, predmet br. ICTR-96-13-A, Presuda, 16. novembar 2001. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Musema*).

NIYITEGEKA

Tužilac protiv Eliézera Niyitegeke, predmet br. ICTR-96-14-A, Presuda po žalbi, 9. jul 2004. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Niyitegeka*).

3. Drugi sudovi

STANKOVIĆ

Tužilac protiv Radovana Stankovića, predmet br. X-KRŽ-05/70, Prvostepeno vijeće, Presuda, 14. novembar 2006. (Državni sud Bosne i Hercegovine) (dalje u tekstu: Prvostepena presuda u predmetu *Stanković*).

Tužilac protiv Radovana Stankovića, predmet br. X-KRŽ-05/70, Vijeće Apelacionog odjeljenja, Presuda, 28. mart 2007. (Državni sud Bosne i Hercegovine) (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Stanković*).

B. Spisak skraćenica

Shodno pravilu 2(B) Pravilnika o postupku i dokazima, muški rod obuhvata i ženski, a jednina i množinu, kao i obrnuto.

AT.

Broj stranice transkripta pretresa u žalbenom postupku u ovom predmetu. Ako nije naznačeno drugačije, svi brojevi stranica koji se navode u tekstu odnose se na nezvaničnu, neprečišćenu verziju transkripta. Uslijed toga se mogu pojaviti manja odstupanja između paginacije transkripta u

ovoj presudi i konačne objavljene verzije transkripta.

Izmijenjena optužnica	<i>Tužilac protiv Gojka Jankovića, Dragana Zelenovića i Radovana Stankovića</i> , predmet br. IT-96-23/2-1, Izmijenjena optužnica, 20. april 2001.
Međunarodni sud	Međunarodni sud za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine
MKSR	Međunarodni krivični sud za gonjenje osoba odgovornih za genocid i druga teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji Ruande i građana Ruande odgovornih za genocid i druga teška kršenja počinjena na teritoriji susjednih država od 1. januara 1994. do 31. decembra 1994. godine
Najava u svrhu izdavanja dozvole za ulaganje žalbe	<i>Tužilac protiv Dragana Zelenovića</i> , predmet br. IT-96-23/2-S, Najava odbrane da će zatražiti odobrenje za ulaganje žalbe na Presudu o kazni, 27. april 2007.
odbrana	zastupnik Dragana Zelenovića
Podnesak respondenta	<i>Tužilac protiv Dragana Zelenovića</i> , predmet br. IT-96-23/2-A, Podnesak tužioca s odgovorom (povjerljiva verzija), 25. jun 2007.
Podnesak s replikom	<i>Tužilac protiv Dragana Zelenovića</i> , predmet br. IT-96-23/2-A, Replika odbrane na Podnesak tužioca s odgovorom (povjerljiva verzija), 3. jul 2007.
Podnesak žalioaca	<i>Tužilac protiv Dragana Zelenovića</i> , predmet br. IT-96-23/2-A, Žalba odbrane na presudu o kazni (Povjerljiva verzija), 25. maj 2007.
Pravilnik	Pravilnik o postupku i dokazima
Presuda o kazni	<i>Tužilac protiv Dragana Zelenovića</i> , predmet br. IT-96-23/2-S, Presuda o kazni, 4. april 2007.
Pretres o kazni	<i>Tužilac protiv Dragana Zelenovića</i> , predmet br. IT-96-23/2-S, Pretres u vezi s odmjeravanjem kazne, 23. februar 2007. (dalje u tekstu: Pretres o kazni)
Sporazum o izjašnjanju o krivici	<i>Tužilac protiv Dragana Zelenovića</i> , predmet br. IT-96-23/2-PT, Zajednički zahtjev za razmatranje Sporazuma o izjašnjanju o krivici u skladu s pravilom 62ter koji su postigli Dragan Zelenović i Tužilaštvo, 14. decembar 2006.
Statut	Statut Međunarodnog suda za bivšu Jugoslaviju osnovanog Rezolucijom Savjeta bezbjednosti br. 827(1993)

T.	Broj stranice transkripta glavnog pretresa u ovom predmetu. Ako nije naznačeno drugačije, svi brojevi stranica koji se navode u tekstu odnose se na nezvaničnu, neprečišćenu verziju transkripta. Uslijed toga se mogu pojaviti manja odstupanja između paginacije transkripta u ovoj presudi i konačne, objavljene verzije transkripta.
tužilac	Tužilaštvo
UN	Ujedinjene nacije
Zahtjev tužioca	<i>Tužilac protiv Dragana Zelenovića</i> , predmet br. IT-96-23/2-A, Zahtjev tužioca u vezi sa “Najavom odbrane da će zatražiti odobrenje za ulaganje žalbe na Presudu o kazni”, 3. maj 2007.
žalilac	Dragan Zelenović